

Tasu 2026-29 laadintatilanne

Talous- ja konsernijaosto 1.10.2025

Järvenpää

Riskejä ja epävarmuustekijöitä

- Rahoitusuudistukset 2027: valtionosuudet ja kiinteistöverot
 - **ei luotettavaa näkymää tasu-vuosien rahoitukseen**
- Suhdannekehitys ja maailman talouskehityksen ennakoimattomuus
 - milloin kasvu alkaa? rakentaminen? työttömyyskehitys? inflaatio?
- Suhdanneriippuvuus on kasvanut
 - verotulot heikentyy samaan aikaan, kun
 - etuusvastuut työttömyydestä kasvaa
 - valtion kompensatio etuuksista ei riitä
 - uusi lakimuutos: perustoimeentulotuen kuntavastuut kasvamassa
- Lakisääteiset velvoitteet ilman täyskatteista rahoitusta ja palvelujen uudelleenjärjestelyvaatimukset
 - Normipurkurahoitusleikkaukset ilman normin purkuja
 - Sidosyksikköhankintarajoitukset ja uudelleen järjestelyjen kustannusvaikutukset (Tiera, Sarastia, Kiertokapula)
 - Opetuksen mitoitusta koskeva lakimuutos? → rahat, henkilöstö ja tilat loppuvat
- Te-kustannusten jakomallin muutos 2027: aiheuttamisperiaate
- Budjeteissa pysyminen ei onnistu, vaikka ta-muutoksilla haetaan lisärahaa vuoden aikana
- Rakennusten ja infran kuntoon liittyvät riskit
 - yllättävät alaskirjaukset ja korjaustarpeet, väistötilat
 - nopeat ja kalliit väliaikaisratkaisut/haittojen minimointi
- Pilaantuneet maa-alueet aiemmin myydyillä alueilla
- Yllättävät tai kustannuspaineita lisäävät palvelutarpeen muutokset
 - tukitarpeet, erityistarpeiset, osallisuusaste (kun työllisyys elpyy)
- Konsernin epävarmuudet
 - Kiljava, tasearvo 3Me
 - Ainolan pysäköinti, hoitovastikkeet > 500te/v
 - JUSTin yhtiöiden kauppojen toteutuminen?

Muutokset kehykseen

- Verotulot 9/2025: 2026 -0,8 M€ / 2026-29 -3,8 M€
- Valtionosuudet 9/2025: 2026 +2,6M€ / 2026-29 + 11,6 M€
- Omaisuuden myyntivoitot 2026 -0 M€ / 2026-29 + 1,4 M€
- Muutostekijät 2026 -1,5 M€ / 2026-29 -4,7 M€

Muutostekijät	2026	2027	2028	2029
TA-muutostekijät KEHYS	-4 184	-4 377	-3 256	-5 877
TA-muutostekijät 25.9.2025	-5 662	-5 415	-4 359	-6 960
Muutos	-1 477	-1 038	-1 103	-1 083

	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kehys	3 983	4 019	3 842	2 818
Omaisuuden myyntivoitot	3 956	4 588	4 590	2 897
Muutos	-27	569	748	79

- Investointiohjelma tarkistettu 2026-2035 6,6 M€: 2026 0,8 M€, 2026-29 3,2 M€

- **Huom!**

- Ei lapsi-/oppilasmäärämuutoksia (parantaisi tilannetta)
- 2025 palkankorotusten oikaisu palvelualueittain tekemättä (kaupunkitasolla ei vaikutusta)

Verotuloennuste 09/2025 – ei korotuksia

Ero
Taloussuunnitelmaan 25-28 **-19,1 M€**
Kehykseen **-4 M€**

TILIVUOSI	2024	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Verolaji						
Kunnallisvero	94 717	92 626	98 249	101 745	106 418	110 741
Muutos %	-4,1	-2,2	6,1	3,6	4,6	4,1
Yhteisövero	4 876	4 190	4 370	4 624	4 854	5 032
Muutos %	-24,3	-14,1	4,3	5,8	5,0	3,7
Kiinteistövero	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 679
Muutos %	1,4	2,5	1,2	1,7	1,8	2,0
VEROTULO KIRJATTAVA	118 457	116 158	122 185	126 277	131 538	136 453
Muutos %	-4,4	-1,9	5,2	3,3	4,2	3,7

Kehys	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	Muutos Kehys	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	Yht 26-29
	94 202	99 011	102 830	107 299	111 808		-1 577	-762	-1 085	-881	-1 067	-3 794
	-0,5	5,1	3,9	4,3	4,2							
	4 220	4 446	4 700	4 930	5 135		-30	-77	-77	-77	-102	-332
	-13,4	5,4	5,7	4,9	4,1							
	19 342	19 566	19 909	20 266	20 515		0	0	0	0	164	164
	2,5	1,2	1,7	1,8	1,2							
	117 765	123 024	127 439	132 495	137 457		-1 606	-838	-1 161	-957	-1 004	-3 961
	-0,6	4,5	3,6	4,0	3,7							

- Kunnallisverot:
 - Kuntien ryhmäosuuden tarkistus alaspäin 2025
 - Verotettavan tulon kehitys talousarvion tilannetta ja kehystä heikompaa
 - Hallituksen uudet veropäätökset kompensoidaan (osin kertaluonteisesti)
- Yhteisöverotulot:
 - Näkymä heikentynyt
- Kiinteistöverotulot:
 - Rakentamisen pysähtyminen aiheuttanut tasopudotuksen, ja heikko tilanne näkyy kasvuodotuksissa

KUNNALLISVERON VEROPOHJA	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verotettava tulo 1000 €	1 137 662	1 187 306	1 266 644	1 303 909	1 348 966	1 415 486
Muutos %	11,6	4,4	6,7	2,9	3,5	4,9
Verotett. tulo €/Asukas	24 471	25 331	27 031	27 744	28 432	29 408
Muutos %	9,5	3,5	6,7	2,6	2,5	3,4
Efektiiivinen veroaste %	6,05	6,10	6,35	6,36	6,37	6,40
Verotettava tulo kehys						
Verotettava tulo 1000 €	1 137 662	1 187 775	1 274 350	1 313 180	1 361 058	1 426 863
			-7 706	-9 271	-12 091	-11 376

Valtionosuudet 09/2025

Ero:
Talousohjelmaan 25-28 **+7,5 M€**
Kehys +11,6 M€

VOS 1000 €	TP2024	TA2025	2026	2027	2028	2029	Yht. 26-29
VOS Kehys	11 885	18 861	18 615	18 254	20 239	20 432	77 541
VM VOS ennakko 9-25/painelaskuri 9-25/OKM arvio			21 239	20 149	23 474	24 253	89 115
Ero			2 624	1 894	3 235	3 821	11 574

Valtionosuusmuutokset 2025-26

- Valtionosuusleikkaus -75 M€ → Järvenpää -370 t€
- Uudet tehtävät +69Me (pääosin mukana jo TA2025 laskelmissa)
- Sote vähennykset -8,1 M€ vuonna 2026
 - Lisäksi -1,8 M€ jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä lisäsiirtotarve (siirretty omavastuuosuuksiin)
 - Pysyvä kokonaisvaikutus sotesta -7,6 M€/v
 - Väliaikaiset 2023-24 maksujen korjaukset -1,9M€ maksetaan 25-27 → selittää 2028 VOS kasvun!
- Peruspalvelujen VOS +2,4 M€, verotulojen tasaus +1,3 M€ ja veromenetysten korvaus -0,1 M€ kuluvasta vuodesta
- OKM VOS laskee arviolta 1,3 M€ vuonna 2026 ja pienenee edelleen (valmistava opetus vähentynyt!)
- **Muutos kehykseen 2026:**
 - VM VOS +0,8 M€, Verotulojen tasaus +1,2M€ ja OKM VOS +0,8 M€
- **Huom! VOS-uudistuksen mukaisia lukuja ei käytettävissä 2027 → ei tietoa tosiasiallisesta tasosta**

Päivitetty investointiohjelma 2026-35, netto yht. 318,7 Me (292,8Me)

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2026-35
Maanmyynti	836	204	180	1 300	821	810	810	511	971	912	912	931	666	666	8 010
Maanosto	1 106	1 107	1 899	1 232	841	500	780	3 277	750	500	750	500	500	500	8 898
Maanosto/myynti	-269	-903	-1 719	68	-20	310	30	-2 766	221	412	162	431	166	166	-888
Talonrakennus, tulot	0	446	4 545	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Talonrakennus, menot	35 629	8 018	4 260	9 242	9 906	20 499	25 360	17 800	10 130	22 830	15 600	8 400	6 400	4 100	141 025
Talonrakennus, netto	-35 629	-7 572	284	-9 242	-9 906	-20 499	-25 360	-17 800	-10 130	-22 830	-15 600	-8 400	-6 400	-4 100	-141 025
Kunnallistekniikka, tulot	226	167	262	1 190	940	660	0	0	0	0	0	0	0	0	1 600
Kunnallistekniikka, menot	10 800	11 721	10 309	13 340	8 795	11 555	8 660	9 170	10 920	7 750	10 270	11 050	8 980	9 330	96 480
Kunnallistekniikka, netto	-10 574	-11 554	-10 048	-12 150	-7 855	-10 895	-8 660	-9 170	-10 920	-7 750	-10 270	-11 050	-8 980	-9 330	-94 880
Vesi, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vesi, menot	4 299	5 938	5 600	5 500	5 500	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	59 500
Vesi, netto	-4 299	-5 938	-5 600	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-59 500
Liikunta, tulot	0	0	250	205	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunta, menot	394	3 483	9 127	170	110	900	380	400	185	1 020	960	2 200	1 500	400	8 055
Liikunta, netto	-394	-3 483	-8 877	35	-110	-900	-380	-400	-185	-1 020	-960	-2 200	-1 500	-400	-8 055
Kehitysinvestoinnit, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, menot	441	309	94	196	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	2 000
Kehitysinvestoinnit, netto	-441	-309	-94	-196	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-2 000
Osakkeet, myynti	4 252	7 254	56	0	693	0	0	0	0	0	0	0	0	0	693
Osakkeet, osto	1 431	5 268	1 898	2 059	1 093	452	487	0	0	0	0	0	0	0	2 032
Osakkeet, netto	2 821	1 986	-1 842	-2 059	-401	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	-1 340
Irtaimisto ja aineeton, myynti	29	0	77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irtaimisto ja aineeton, osto	2 186	1 770	1 246	1 327	1 554	1 416	1 431	2 378	700	700	700	700	700	700	10 979
Irtaimisto ja aineeton, netto	-2 157	-1 770	-1 170	-1 327	-1 554	-1 416	-1 431	-2 378	-700	-700	-700	-700	-700	-700	-10 979
Tulot	5 344	8 071	5 369	2 695	2 454	1 470	810	511	971	912	912	931	666	666	10 303
Menot	56 286	37 614	34 434	33 066	27 999	41 522	43 298	39 225	28 885	39 000	34 480	29 050	24 280	21 230	328 969
Inv.ohjelma, netto	-50 942	-29 543	-29 065	-30 371	-25 546	-40 052	-42 488	-38 714	-27 914	-38 088	-33 568	-28 119	-23 614	-20 564	-318 667

v. 2026-29 = taloussuunnitelman investointiosa, ~146,8 Me = 46,1%

Muutokset voimassa oleva vs. päivitetty investointiohjelma

Voimassa oleva (KV 11.11.2024) vs tilanne nyt investointiohjelma 2025-2034													Muutokset		
	TPE-TP20	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	25-28	29-34	25-34
Maanosto/myynti, voimassa ol	-1 018	-848	1 102	-1 118	-335	-1 536	-572	-650	-904	-404	-442				
Maanosto/myynti	-1 719	68	-20	310	30	-2 766	221	412	162	431	166	166			
ERO uusi- vanha	-701	916	-1 122	1 428	365	-1 230	793	1 062	1 066	835	608	166	1 586	3 134	4 720
Talonrakennus, voimassa oleva	-2 314	-12 634	-9 053	-16 720	-24 615	-14 260	-9 840	-12 380	-7 400	-7 200	-4 300				
Talonrakennus, netto	284	-9 242	-9 906	-20 499	-25 360	-17 800	-10 130	-22 830	-15 600	-8 400	-6 400	-4 100			
ERO uusi- vanha	2 598	3 392	-853	-3 779	-745	-3 540	-290	-10 450	-8 200	-1 200	-2 100	-4 100	-1 985	-25 780	-27 765
Kunnallistekniikka, voimassa o	-13 991	-9 567	-7 895	-10 225	-11 330	-6 530	-8 320	-5 650	-7 270	-11 350	-6 910				
Kunnallistekniikka, netto	-10 048	-12 150	-7 855	-10 895	-8 660	-9 170	-10 920	-7 750	-10 270	-11 050	-8 980	-9 330			
ERO uusi- vanha	3 943	-2 583	40	-670	2 670	-2 640	-2 600	-2 100	-3 000	300	-2 070	-9 330	-543	-12 110	-12 653
Vesi, voimassa oleva	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000				
Vesi, netto	-5 600	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000			
ERO uusi- vanha	-100	0	500	0	0	0	0	0	0	0	0	-6 000	500	0	500
Liikunta, voimassa oleva	-8 195	-30	-230	-520	-1 260	-600	-330	-400	-400	-600	-1 500				
Liikunta, netto	-8 877	35	-110	-900	-380	-400	-185	-1 020	-960	-2 200	-1 500	-400			
ERO uusi- vanha	-682	65	120	-380	880	200	145	-620	-560	-1 600	0	-400	685	-2 435	-1 750
Kehitysinvestoinnit, voimassa o	-291	-200	-200	-200	-200	-500	-500	-500	-500	-500	-500				
Kehitysinvestoinnit, netto	-94	-196	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200			
ERO uusi- vanha	197	4	0	0	0	300	300	300	300	300	300	-200	4	1 800	1 804
Osakkeet, voimassa oleva	-2 229	-1 959	-404	-452	-487	0	0	0	0	0	0				
Osakkeet, netto	-1 842	-2 059	-401	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0			
ERO uusi- vanha	387	-100	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-97	0	-97
Irtaimisto ja aineeton, voimass	-1 428	-1 386	-1 255	-1 493	-1 432	-2 060	-770	-700	-700	-700	-700				
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 170	-1 327	-1 554	-1 416	-1 431	-2 378	-700	-700	-700	-700	-700	-700			
ERO uusi- vanha	258	59	-299	77	1	-318	70	0	0	0	0	-700	-162	-248	-410
Yhteensä, voimassa oleva	-34 965	-32 124	-23 935	-36 728	-45 659	-31 486	-26 332	-26 280	-23 174	-26 754	-20 352	0			
Yhteensä, netto	-29 065	-30 371	-25 546	-40 052	-42 488	-38 714	-27 914	-38 088	-33 568	-28 119	-23 614	-20 564			
ERO uusi- vanha	5 900	1 753	-1 611	-3 324	3 171	-7 228	-1 582	-11 808	-10 394	-1 365	-3 262	-20 564	-11	-35 639	-35 650

Muutokset KH 16.6. alustavaan investointiohjelmaan

	TPE-TP2CTPE	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	26-29	30-35	26-35
Maanosto/myynti, alustava investointiohjelma	-1 018	-830	-513	-416	-727	-3 405	-490	-288	-538	-389	-615	-615			
Maanosto/myynti	-1 719	68	-20	310	30	-2 766	221	412	162	431	166	166			
ERO uusi- vanha	-701	898	493	726	757	639	711	700	700	820	781	781	2 615	4 493	7 108
Talonrakennus, alustava investointiohjelma	-2 314	-9 242	-9 906	-18 499	-25 360	-17 500	-10 130	-22 380	-15 600	-8 400	-6 400	-4 300			
Talonrakennus, netto	284	-9 242	-9 906	-20 499	-25 360	-17 800	-10 130	-22 830	-15 600	-8 400	-6 400	-4 100			
ERO uusi- vanha	2 598	0	0	-2 000	0	-300	0	-450	0	0	0	200	-2 300	-250	-2 550
Kunnallistekniikka, alustava investointiohjelma	-13 991	-12 140	-8 155	-11 555	-9 220	-9 730	-10 920	-7 750	-10 270	-11 050	-8 980	-9 330			
Kunnallistekniikka, netto	-10 048	-12 150	-7 855	-10 895	-8 660	-9 170	-10 920	-7 750	-10 270	-11 050	-8 980	-9 330			
ERO uusi- vanha	3 943	-10	300	660	560	560	0	0	0	0	0	0	2 080	0	2 080
Vesi, alustava investointiohjelma	-5 500	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000			
Vesi, netto	-5 600	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000			
ERO uusi- vanha	-100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunta, alustava investointiohjelma	-8 195	35	-110	-900	-1 140	-400	-185	-1 020	-200	-2 200	-1 500	-400			
Liikunta, netto	-8 877	35	-110	-900	-380	-400	-185	-1 020	-960	-2 200	-1 500	-400			
ERO uusi- vanha	-682	0	0	0	760	0	0	0	-760	0	0	0	760	-760	0
Kehitysinvestoinnit, alustava investointiohjelma	-291	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200			
Kehitysinvestoinnit, netto	-94	-196	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200			
ERO uusi- vanha	197	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, alustava investointiohjelma	-2 229	-1 959	-404	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0			
Osakkeet, netto	-1 842	-2 059	-401	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0			
ERO uusi- vanha	387	-100	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4
Irtaimisto ja aineeton, alustava investointiohjelma	-1 428	-1 447	-1 554	-1 416	-1 431	-2 378	-700	-700	-700	-700	-700	-700			
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 170	-1 327	-1 554	-1 416	-1 431	-2 378	-700	-700	-700	-700	-700	-700			
ERO uusi- vanha	258	120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä, alustava investointiohjelma	-34 965	-31 283	-26 342	-39 438	-44 565	-39 613	-28 625	-38 338	-33 508	-28 939	-24 395	-21 545			
Yhteensä, netto	-29 065	-30 371	-25 546	-40 052	-42 488	-38 714	-27 914	-38 088	-33 568	-28 119	-23 614	-20 564			
ERO uusi- vanha	5 900	912	797	-614	2 077	899	711	250	-60	820	781	981	3 159	3 483	6 642

Merkittävimmät investio-ohjelmamuutokset

- Talonrakennus + **25Me** → **27,8 Me**
 - Ohjelmassa poikkeuksellisen paljon epävarmuutta, koska ratkaisut riippuu tulevista muutoksista palveluverkkosuunnitelmiin
 - Vakan palveluverkko: Kinnarin pk korjaus/purku, Keskustan pk korjaus/purku, Haarajoen muutostyö/tyhjäkäyttö, Närekadun siirto/tyhjäkäyttö, Vihtakadun muutostyö/purku, Satusaunan purku/korjaus, Tahvontuvan päiväkodin korjaus/?
 - Tyhjätyhjäkäyttö/vajaakäyttöiset/vuokratilat: Seutulantalo, Juholan koulu/Kansakoulunkatu, Myllytie 11, Vihtakatu, Haarajoki, Närekatu, Anttilan siipi, Temalin nuorisotila, Taidemuseo
 - Varattu eri vuosille yhteensä 12 Me kohdentamatta suoraan kohteille, pysyvästi pidettävät kohteet vaatii korjauksia!
 - Taidemuseon korvaava ratkaisu/Jäke-talon peruskorjaus +17 Me (aiemmin 3,6 Me korjaus)
 - Tarkistetut kustannusarviot
 - JYK Noppa ja Kansakoulunkatu, Mankala yhdessä vaiheessa
 - **Kartano +2Me +täsmennyksiä**
- Kunnallistekniikka + **15Me** → **12,7 Me**
 - Pientaloalueiden rakentaminen muuttuneen asuntorakennetavoitteen mukaisesti +2Me
 - Uusien yritysalueiden rakentaminen +6Me
- Liikuntapalvelut + **1,8Me**
 - Terholan tekonurmen laajennus liikuntapuistoksi
 - Keskustan liikuntapuiston 2. vaihe
- Maan ostot ja myynnit nettomenolisäys **2,5Me** → **nettotulolisäys 4,7 Me**
- Kehitysinvestoinneista karsittu **-1,8Me**

Päivitetty tuloslaskelma 2026-29 (ilman toimenpiteitä)

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
KOM nettomyyntivoitot	9 748	4 387	3 592	8 000	4 649	4 588	4 590	2 897	5 501
Toimintakate muut ilman kom-myynti	-101 730	-107 373	-103 542	-112 456	-122 093	-123 673	-125 878	-128 478	-131 048
Toimintakate ilman nmv muutos-%	9,9 %	5,5 %	-3,6 %	8,6 %	8,6 %	1,3 %	1,8 %	2,1 %	2,0 %
Toimintakate	-258 455	-102 986	-99 950	-104 456	-118 137	-119 085	-121 288	-125 581	-125 547
Toimintakatteen muutos-%	10,8 %	-60,2 %	-2,9 %	4,5 %	13,1 %	0,8 %	1,9 %	3,5 %	0,0 %
Verotulot	230 999	123 853	118 457	116 664	122 185	126 277	131 538	136 453	140 157
Verotulojen muutos-%	5,8 %	-46,4 %	-4,4 %	-1,5 %	4,7 %	3,3 %	4,2 %	3,7 %	2,7 %
Kunnallisvero	204 424	98 811	94 717	93 102	98 249	101 745	106 418	110 741	114 063
Kiinteistövero	17 843	18 600	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 679	20 961
Yhteisövero	8 733	6 442	4 876	4 220	4 370	4 624	4 854	5 032	5 133
Valtionosuudet	44 925	18 843	12 011	18 935	21 239	20 149	23 474	24 253	24 253
Verorahoitus	275 924	142 697	130 468	135 599	143 424	146 426	155 012	160 707	164 411
Rahoituserät, netto	195	-5 430	-6 230	-5 464	-6 299	-7 206	-8 098	-8 358	-8 700
Vuosikate	17 664	34 280	24 288	25 679	18 988	20 135	25 626	26 767	30 164
Poistot ja arvonalentumiset	-21 625	-24 456	-23 005	-25 118	-26 220	-27 062	-25 541	-27 471	-28 549
Tilikauden tulos	-3 961	9 824	1 283	561	-7 232	-6 927	85	-703	1 614
Poistoeron lisäys/vähennys	105	93	83	49					0
Ylijäämä/alijäämä	-3 856	9 917	1 366	611	-7 232	-6 927	85	-703	1 614
Kumulatiivinen yli/alij.	10 374	20 108	21 473	22 084	14 852	7 925	8 010	7 306	8 921
Kumulatiivinen yli/alij. €/asukas	227	433	458	471	316	167	166	150	180
					17 000				25 000
					340				470

Muutokset kehykseen

- Muutostekijät ja myyntivoitot päivitetty
 - muutostekijät 2026 **-1,5** 2027-29 **-1-1,1** M€/v.
 - myyntivoitot 2026 **-0** 2027-29 **+0,1-0,7** M€
- Verot ja valtionosuudet päivitetty 9/2025
 - Verot 2026 **-0,8**, 2027-29 **-1-1,2** M€/v
 - VOS 2026 **+2,6**, 2027-29 **+1,9-3,8** M€/v
 - Ei VOS eikä kiinteistöverouudistusta 2027!**
- Päivitetty investointiohjelma 2026-35 + poistot ja myyntivoitot
 - Investoinnit 2026-29 yhteensä **3,2 M€** alustavaa pienemmät
 - myyntivoitot kehystä suuremmat 2026-27 **0,6-0,7** Me

TPE 8/2025 – parempi kuin kehyksen 5/25 → helpottaa tilannetta

2026: taseen epätasapaino 2,1 M€ tavoitteeseen nähden

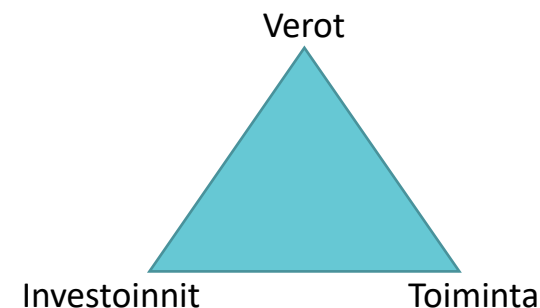
Strategisten taloustavoitteiden toteuttaminen

Kaupungin strategiassa asetetut taloudelliset tavoitteet

T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa				
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso (TP2021)	TP 2024	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	315 (yht. 14,2 Me)	458 (yht. 21,5 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	4793 (yht. 216,8 Me)	5421 (yht. 254,1 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)

Taloustavoitteisiin pääsemiseksi (ilman muuta sopeutusta)

- Toiminnan sopeutus
 - vain 2026 tavoite: 2,1 M€
 - sekä 2026 että 2030 tavoitteet: 3,2 M€/vuosi (2026 alkaen)
- Investointien karsinta
 - vain investointeja karsimalla ei ole mahdollista päästä ylijäämätavoitteisiin
 - 2030 lainatavoitteen näkökulmasta karsintatarve päivitetystä investointiohjelmasta 11,5 Me
- Veronkorotus
 - kunnallisveron korotustarve 0,3 %-yks.

Tilanne ilman toimenpiteitä →

2026: taseen kertynyt ylijäämä **14,9 M€** (316 €/as) ja lainaa 266,0 M€ (5660 €/as),
2030: taseen kertynyt ylijäämä **8,9 M€** (180 €/as) ja lainaa on **312,5 M€** (6306 €/as)

Tasapainotettu tuloslaskelma 2026-29 (0,2% veronkorotus +...)

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
KOM nettomyyntivoitot	9 748	4 387	3 592	8 000	4 649	4 588	4 590	2 897	5 501
Toimintakate muut ilman kom-myynti	-101 730	-107 373	-103 542	-112 456	-122 093	-123 673	-125 878	-128 478	-131 048
Toimintakate ilman nmv muutos-%	9,9 %	5,5 %	-3,6 %	8,6 %	8,6 %	1,3 %	1,8 %	2,1 %	2,0 %
Toimintakate	-258 455	-102 986	-99 950	-104 456	-118 137	-119 085	-121 288	-125 581	-125 547
Toimintakatteen muutos-%	10,8 %	-60,2 %	-2,9 %	4,5 %	13,1 %	0,8 %	1,9 %	3,5 %	0,0 %
Verotulot	230 999	123 853	118 457	116 664	124 585	129 072	134 413	139 445	143 239
Verotulojen muutos-%	5,8 %	-46,4 %	-4,4 %	-1,5 %	6,8 %	3,6 %	4,1 %	3,7 %	2,7 %
Kunnallisvero	204 424	98 811	94 717	93 102	98 249	101 745	106 418	110 741	114 063
Kiinteistövero	17 843	18 600	18 863	19 342	19 566	19 909	20 266	20 679	20 961
Yhteisövero	8 733	6 442	4 876	4 220	4 370	4 624	4 854	5 032	5 133
Valtionosuudet	44 925	18 843	12 011	18 935	21 239	20 149	23 474	24 253	24 253
Verorahoitus	275 924	142 697	130 468	135 599	145 823	149 221	157 887	163 699	167 493
Rahoituserät, netto	195	-5 430	-6 230	-5 464	-6 299	-7 206	-8 098	-8 358	-8 700
Vuosikate	17 664	34 280	24 288	25 679	21 387	22 930	28 501	29 760	33 246
Poistot ja arvonalentumiset	-21 625	-24 456	-23 005	-25 118	-26 220	-27 062	-25 541	-27 471	-28 549
Tilikauden tulos	-3 961	9 824	1 283	561	-4 833	-4 132	2 961	2 289	4 697
Poistoeron lisäys/vähennys	105	93	83	49					0
Ylijäämä/alijäämä	-3 856	9 917	1 366	611	-4 833	-4 132	2 961	2 289	4 697
Kumulatiivinen yli/alij.	10 374	20 108	21 473	22 084	17 251	13 118	16 079	18 368	23 065
Kumulatiivinen yli/alij. €/asukas	227	433	458	471	367	276	334	377	465
					17 000				25 000
					340				470

Muutokset kehykseen

- Muutostekijät ja myyntivoitot päivitetty
 - 2026 **-1,5** 2027-29 **-1-1,1** M€/v.
 - myyntivoitot 2026 **-0** 2027-29 **+0,1-0,7** M€
- Verot ja valtionosuudet päivitetty 9/2025
 - Verot 2026 **-0,8**, 2027-29 **-1-1,2** M€/v
 - VOS 2026 **+2,6**, 2027-29 **+1,9-3,8** M€/v
 - Ei VOS eikä kiinteistöverouudistusta 2027!**
 - 0,2%-yks korotus kunnallisveroon**
- Päivitetty investointiohjelma 2026-35, poistot ja myyntivoitot
 - Investoinnit 2026-29 yhteensä **3,2 M€** alustavaa pienemmät
 - myyntivoitot kehystä suuremmat 2026-27 **0,6-0,7** Me

TPE 8/2025 – parempi kuin kehysten 5/25 → helpottaa tilannetta

- 2026 strategiset taloustavoitteet täyttyvät
- 2030 ylijäämätavoite edellyttää lisäksi 0,4 M€ vuosittaisen lisäsopeutuksen vuosina 2026-2030**

Skenaariot

- **TA 2025**

- Alkuperäinen taloussuunnitelma 2025-28

- **KEHYS**

- TPE 5/2025
- Talousarviomuutokset ja talousarvion muutostekijät 2026-29
- Verotulot +0,3 %-yks
 - tasapainotustarve kompensoitu veronkorotuksella,
 - lopulliset päätökset sopeutustavasta tehdään syksyn aikana
- Alustava investointiohjelma, poistot, korkokulut

- **TASU – tilanne (tasapainotettu)**

- TPE 8/2025
- TA-muutokset ja talousarvion muutostekijät 2026-29
- 9/2025 verotulot ja valtionosuudet
- päivitetty investointiohjelma, poistot, korkokulut
- verotulot +0,2 %-yks
- 0,4 M€ vuosittainen toiminnan sopeutus
- **Päätökset sopeutuksista tehdään syksyn aikana**

- **TASU-tilanne ilman toimenpiteitä**

- TPE 8/2025
- Em. tilanne ilman veronkorotusta/muita sopeutustoimia

Tasapainotettu laskelma - 10 vuoden painelaskelma

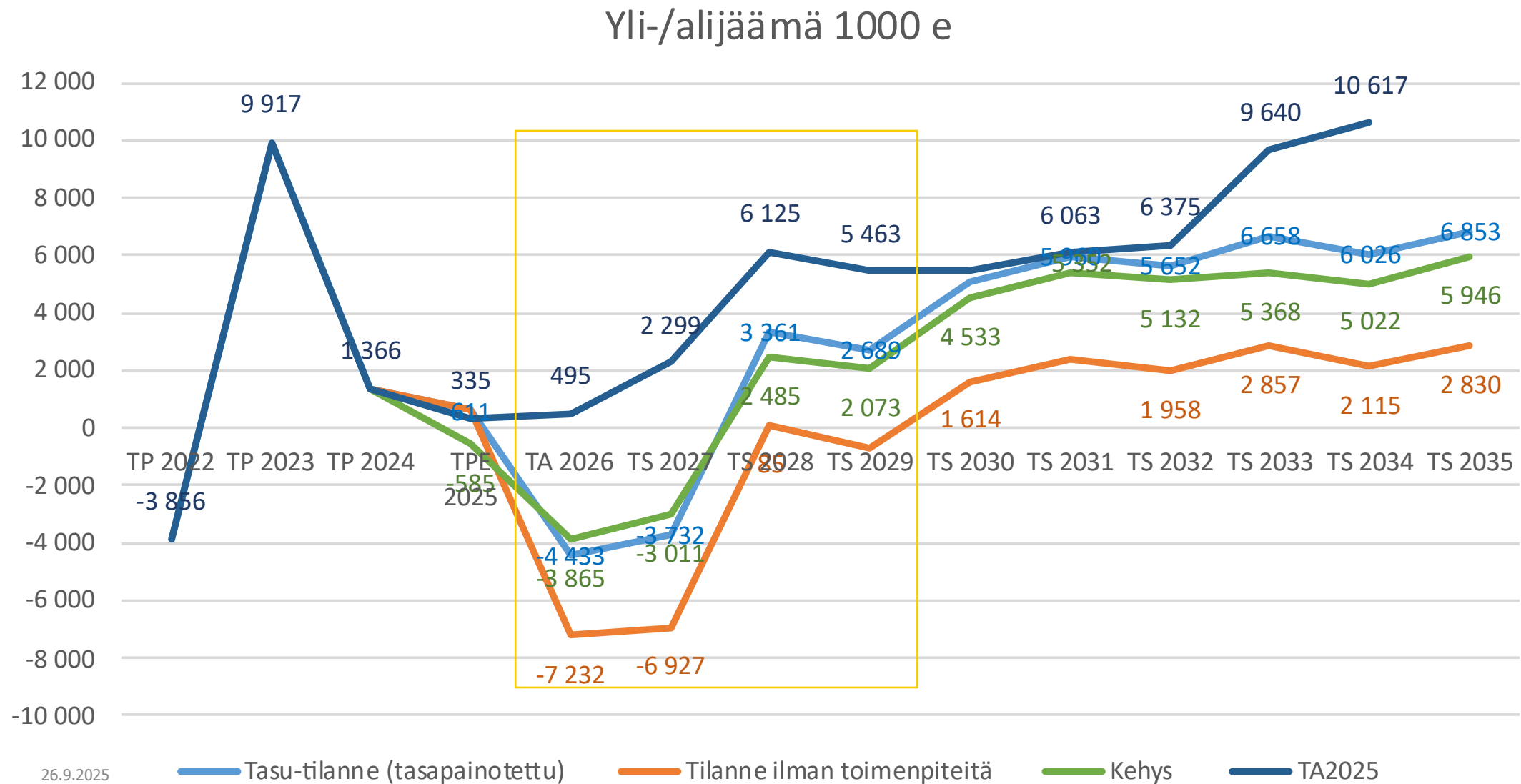
Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	TS 2033	TS 2034	TS 2035
Toimintatuotot		62 520	68 331	86 769	73 981	75 331	75 616	73 923	77 947	79 066	80 544	82 158	82 194	83 762
Toimintakulut		-165 506	-168 281	-190 949	-186 457	-189 001	-192 544	-192 544	-203 086	-207 147	-211 290	-215 516	-219 826	-224 223
Toimintakate	-258 455	-102 986	-99 950	-104 456	-117 737	-118 685	-120 888	-125 181	-125 139	-128 081	-130 746	-133 358	-137 632	-140 461
Verotulot	230 999	123 853	118 457	116 664	124 585	129 072	134 413	139 445	143 239	147 141	151 155	155 283	159 529	163 896
Valtionosuudet	44 925	18 843	12 011	18 935	21 239	20 149	23 474	24 253	24 253	24 253	24 253	24 253	24 253	24 253
Verorahoitus	275 924	142 697	130 468	135 599	145 823	149 221	157 887	163 699	167 493	171 395	175 408	179 536	183 782	188 150
Rahoituserät, netto	195	-5 430	-6 230	-5 464	-6 299	-7 206	-8 098	-8 358	-8 700	-8 530	-8 728	-8 661	-8 258	-7 978
Vuosikate	17 664	34 280	24 288	25 679	21 787	23 330	28 901	30 160	33 654	34 784	35 934	37 518	37 891	39 712
Poistot ja arvonalentumiset	-21 625	-24 456	-23 005	-25 118	-26 220	-27 062	-25 541	-27 471	-28 549	-28 824	-30 281	-30 860	-31 866	-32 858
Tilikauden tulos	-3 961	9 824	1 283	561	-4 433	-3 732	3 361	2 689	5 105	5 960	5 652	6 658	6 026	6 853
Poistoeron lisäys/vähennys	105	93	83	49					0	0	0	0	0	0
Ylijäämä/alijäämä	-3 856	9 917	1 366	611	-4 433	-3 732	3 361	2 689	5 105	5 960	5 652	6 658	6 026	6 853
Kumulatiivinen ylij/alij.	10 374	20 108	21 473	22 084	17 651	13 918	17 279	19 968	25 073	31 032	36 685	43 342	49 368	56 221
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asukas	227	433	458	471	376	293	359	410	506	618	719	840	945	1 063
Konsernin kumul. yli/alijäämä	1 719	10 934	9 228	9 838	5 405	1 673	5 033	7 722	12 827	18 787	24 439	31 097	37 122	43 975
Konsernialijäämä, €/asukas	38	235	197	210	115	35	105	158	259	374	479	602	710	832

Tasapainotettu laskelma - 10 vuoden rahoituslaskelma

PAINELASKELMAKEHIKKO (1000€)

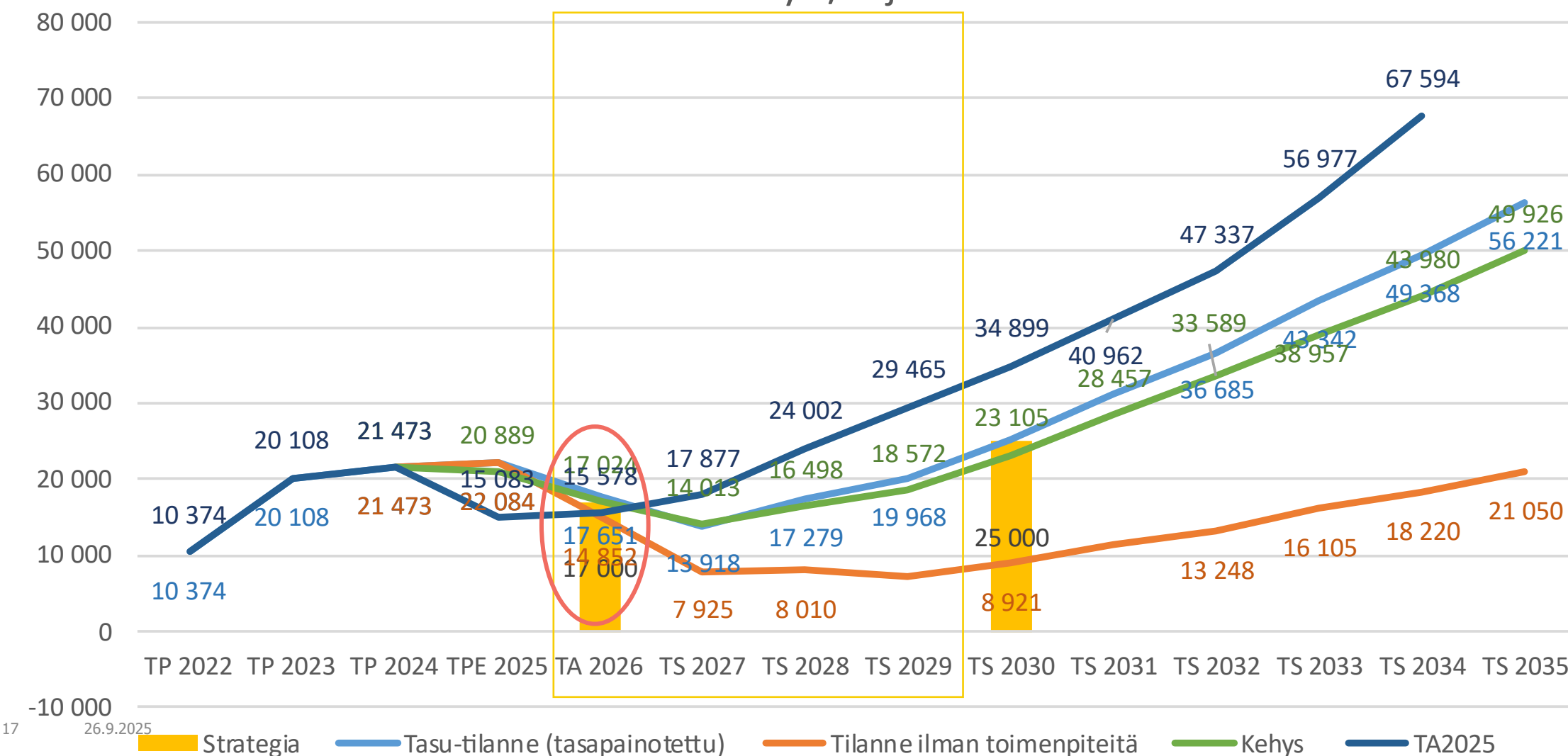
	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	TS 2033	TS 2034	TS 2035
Vuosikate	17 664	34 280	24 288	25 679	21 787	23 330	28 901	30 160	33 654	34 784	35 934	37 518	37 891	39 712
Tulorahoituksen korjauserät	-9 788	-4 455	-3 696	-8 000	-4 649	-4 588	-4 590	-2 897	-5 501	-5 171	-5 171	-5 278	-3 776	-3 776
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	7 877	29 825	20 592	17 679	17 138	18 742	24 311	27 263	28 153	29 613	30 763	32 240	34 115	35 936
Investointimenot	-56 286	-37 614	-34 434	-33 066	-27 999	-41 522	-43 298	-39 225	-28 885	-39 000	-34 480	-29 050	-24 280	-21 230
Rah.osuudet investointimenoihin	256	613	802	1 395	940	660	0	0	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovu	14 836	11 845	8 159	9 300	5 470	5 398	5 400	3 408	6 472	6 083	6 083	6 209	4 442	4 442
Investointien rahavirta	-41 195	-25 156	-25 473	-22 371	-21 590	-35 464	-37 898	-35 817	-22 413	-32 917	-28 397	-22 841	-19 838	-16 788
Toiminnan ja investointien rahavirta	-33 318	4 669	-4 881	-4 692	-4 451	-16 722	-13 587	-8 554	5 740	-3 304	2 366	9 399	14 277	19 148
Bruttorahoitustarve	-44 825	-56 991	-180 821	-62 283	-23 537	-35 141	-31 863	-48 227	-23 598	-37 991	-18 829	-12 270	-27 014	-2 497
Lainakannan muutokset	34 571	3 340	-676	4 692	4 451	16 722	13 587	8 554	-5 740	3 304	-2 366	-9 399	-14 277	-19 148
Lainojen lisäys	46 078	65 000	175 264	62 283	23 537	35 141	31 863	48 227	23 598	37 991	18 829	12 270	27 014	2 497
Lainojen vähennys	11 507	61 660	175 940	57 591	19 086	18 419	18 276	39 673	29 338	34 686	21 194	21 669	41 291	21 645
Lainakanta	251 411	254 751	254 075	258 767	263 218	279 941	293 527	302 082	296 342	299 646	297 280	287 881	273 604	254 456
Rahavarat	745	5 330	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974	3 974
Nettovelka (rahavarat-lainat)	250 667	249 421	250 101	254 793	259 245	275 967	289 553	298 108	292 368	295 672	293 306	283 908	269 630	250 482

Yli/alijäämä, 1000e

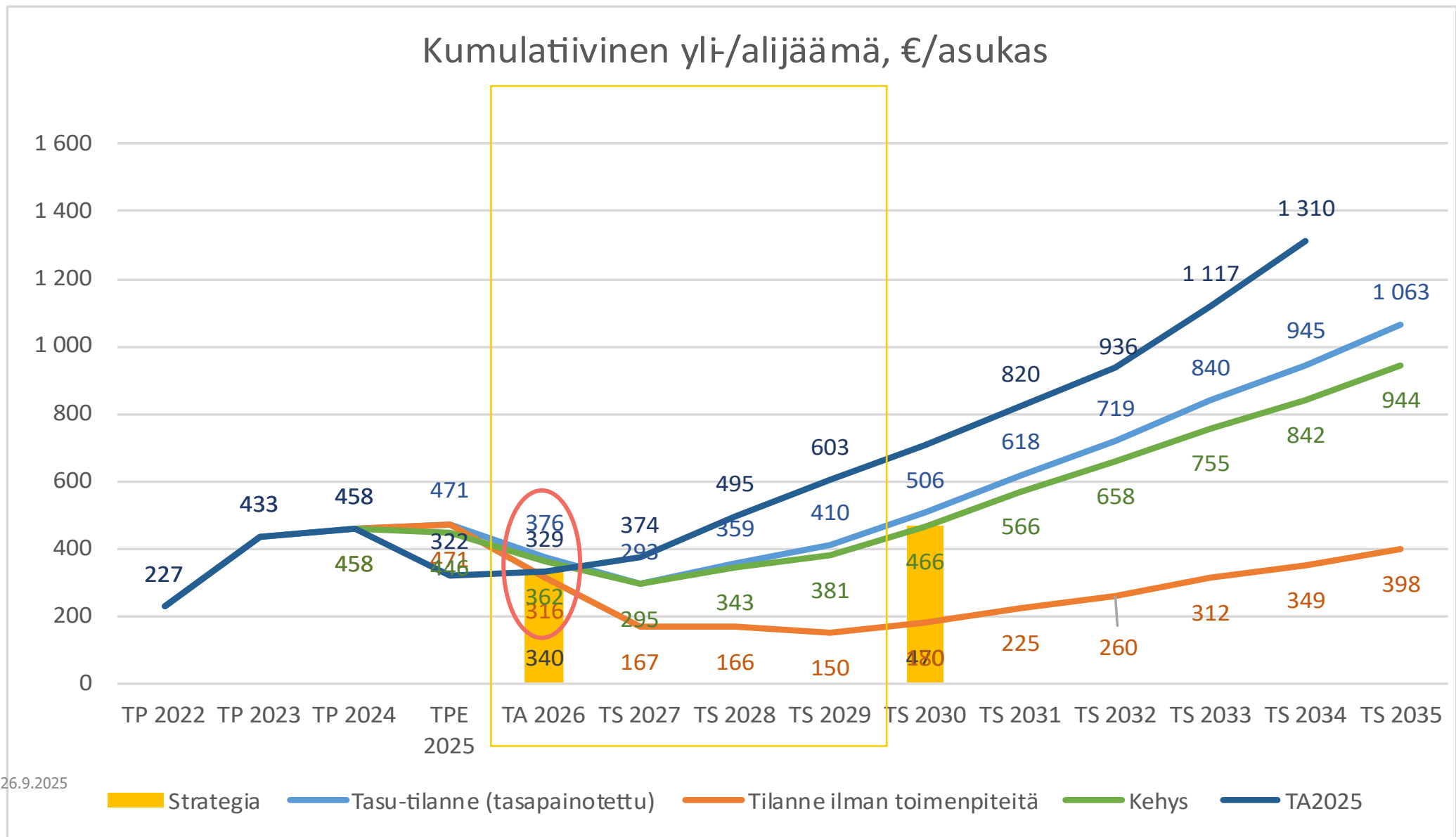

Taseen kertynyt yli/alijäämä, 1000e

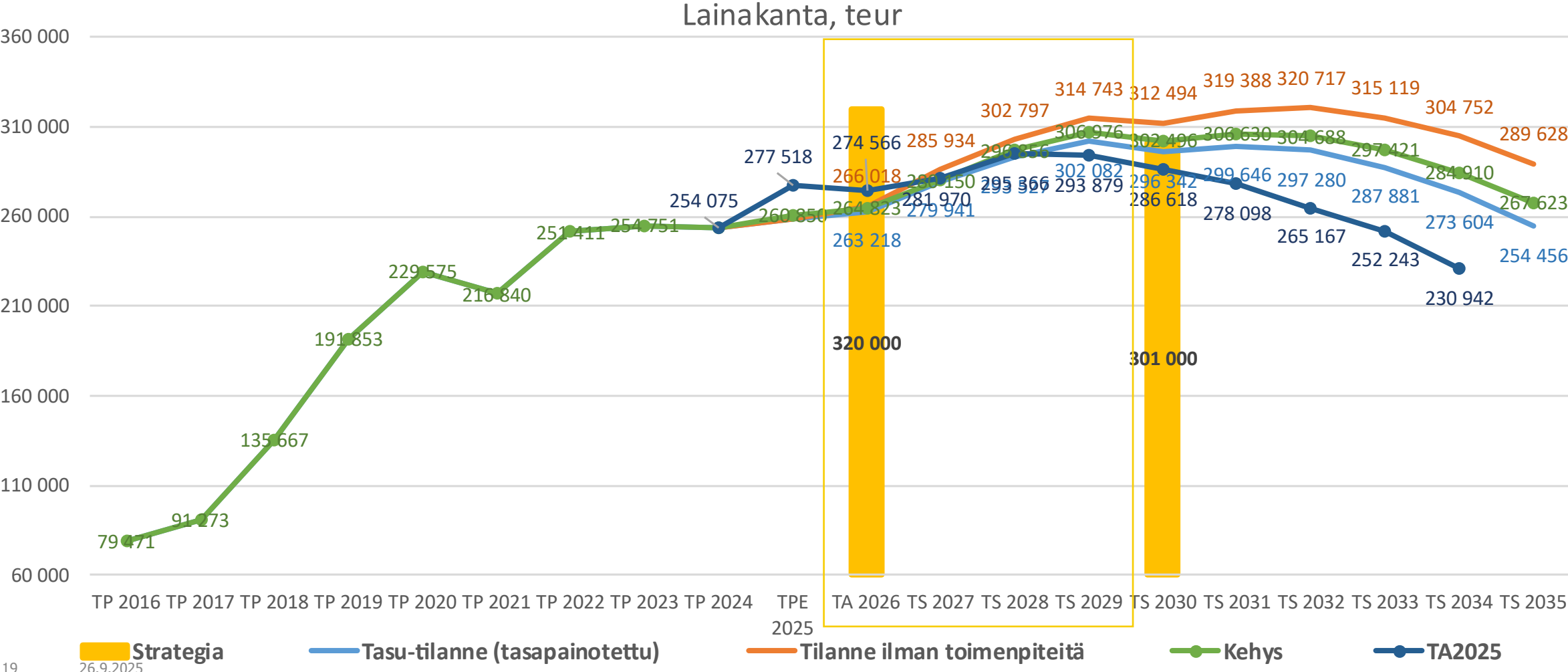
Kumulatiivinen yli/alijäämä 1000 e

Taseen kertynyt yli/alijäämä, eur/asukas

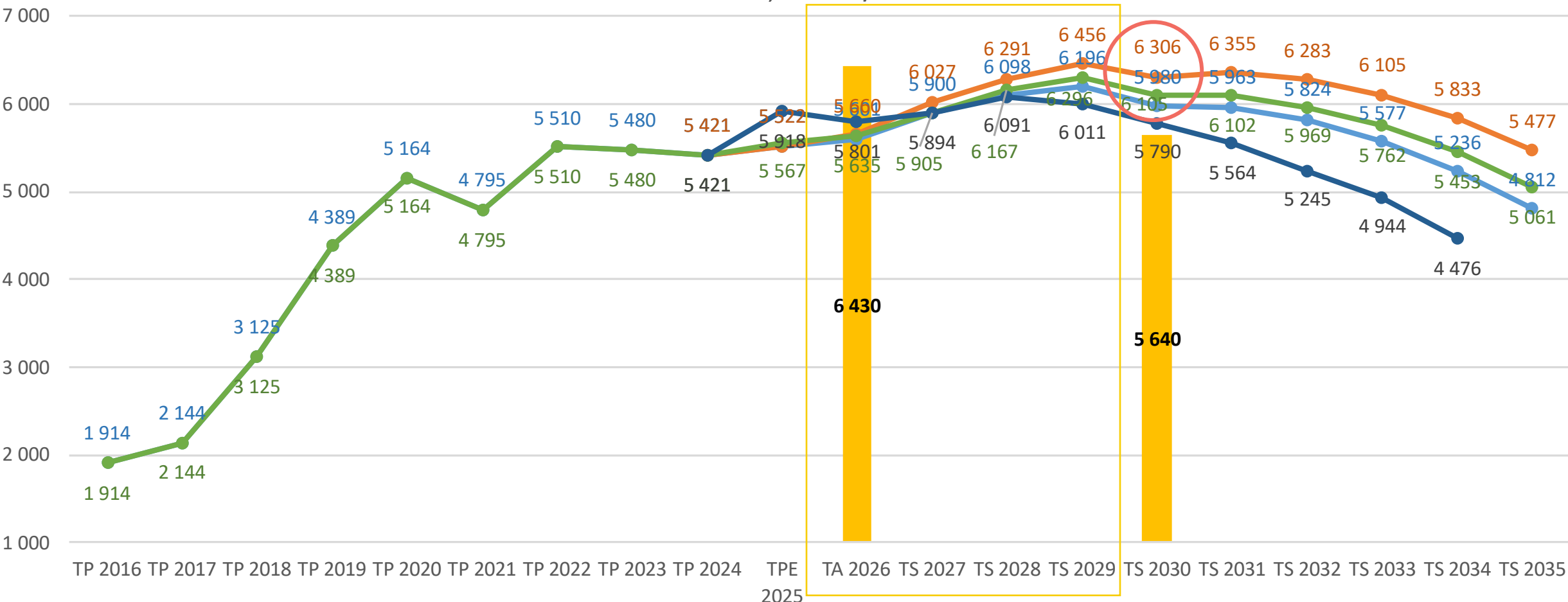

Lainamäärä, 1000e

Lainamäärä, eur/asukas

Lainakanta, euroa/asukas

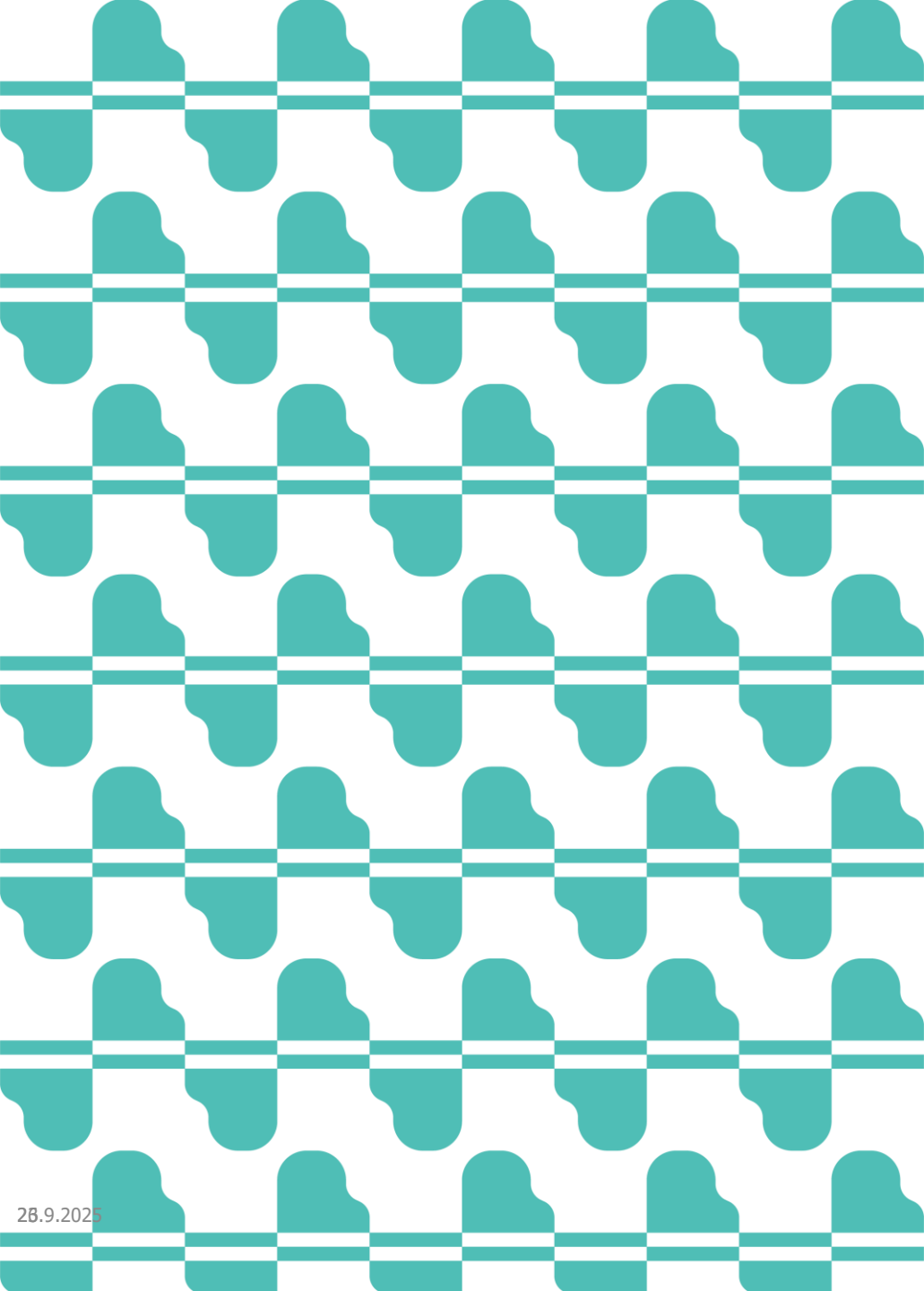
Strategia

Tasu-tilanne (tasapainotettu)

Tilanne ilman toimenpiteitä

Kehys

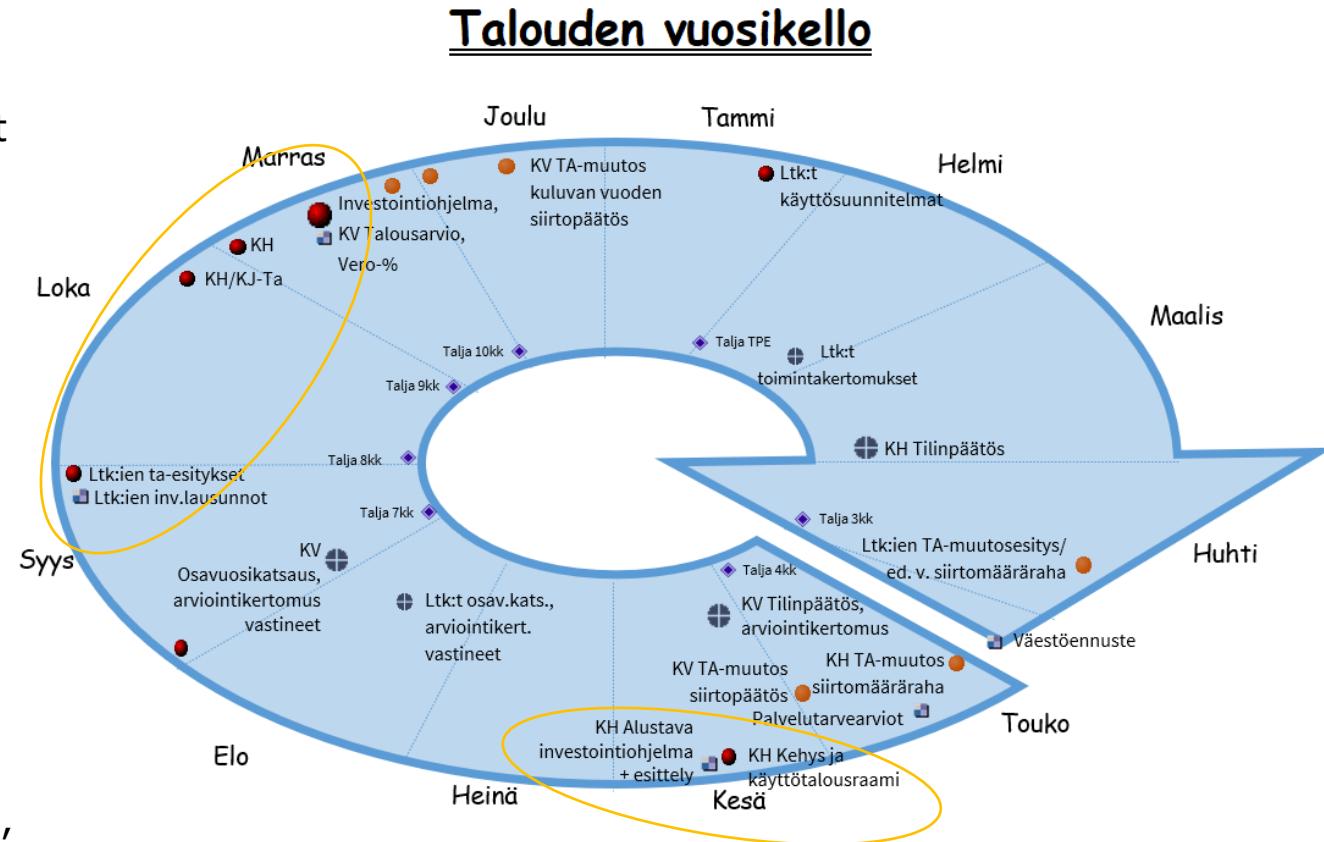
TA2025

Aikataulu

Taloussuunnitelman 2026 – 29 valmistelu

- Kvartaalikeskustelut ja kehysvalmistelu touko- kesäkuussa
 - pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
- Kaupunginhallitus 16.6.2025
 - Kehys ja talousarvion laadintaohjeet
 - Alustava investointiohjelmanesitys
- Lautakuntien talousarvioesitykset ja investointilausunnot syyskuussa
- Kaupunginhallitus
 - kaupunginjohtajan TA-esitys 30.10.
 - kaupunginhallituksen TA-esitys 3.11.
- Kaupunginvaltuusto päättää 13.11.2025: investointiohjelmasta, taloussuunnitelmasta 2026-29 ja 2026 vero-%:t
- Lautakuntien käyttösuunnitelmat joulukuun 25 -tammikuun 26

Taloussuunnitelman 2026 – 29 valmistelu

- Elokuu / Lautakunnat
 - Taloussuunnitelmien valmistelu, iltakoulut
 - Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys
- Syyskuu
 - KV iltakoulu 15.9.2025: taloussuunnitelmakehyksen esittely
 - + osavuosisikatsaus 6/2025
 - Lautakunnat
 - Lautakunnan talousarvioesitys
 - Investointiohjelmalausunnot
 - Valtio
 - Hallituksen budjettiriihi 1.-2.9.2025
 - Valtion TA-ehdotus ja Kuntatalousohjelma 22.9.2025
 - Ennakollinen VOS 2026-29
 - Uudet tehtävät/tehtävämuutokset ja niiden kompensatio
 - 29.9. KH seminaari – investoinnit ja TA-tilannekatsaus
- Lokakuu
 - Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys
 - Kaupunginhallitus
 - 30.10. Kaupunginjohtajan TA-esitys
 - 3.11. Kaupunginhallituksen TA-esitys + investointiohjelma
 - KV-seminaari 24.-25.10.
- Marraskuu
 - Kaupunginvaltuusto 13.11.
 - Investointiohjelma 2026-35
 - Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-29
 - 2026 vero-%:t
- Joulukuu 2025 / Tammikuu 2026
 - Lautakuntien käyttösuunnitelmat
 - Valtuuston sitovien määrärahojen tarkennus/jako avainalueille